Ч. 287. Четвер 5 січня 1905 (23 грудня 1904). Рік XIV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 12.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Газети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в п. к. Старостах на провинциї:

на цілий рік	К 4·80
на пів року	„ 2·40
на чверть року	„ 1·20
місячно . . .	„ —·40

Поодиноке число 2 с.

З почтовою пересилкою:

на цілий рік	К 10·80
на пів року	„ 5·40
на чверть року	„ 2·70
місячно . . .	„ —·90

Поодиноке число 6 с.

Запрошенє до передплати.

„Народна Часопись“, вірна своїй засаді нести сьвітло правди і науки в як найширші круги нашої суспільности, іменно же в такі, котрих не стати на дорогі дневники і книжки, буде й в слідуючім роцї, як завсігди доси, побіч полїтичних вістий і всяких иньших з дня, подавати своїм читателям що найдобірнїйші повісти і оповіданя, а побіч них всілякий научний материял, маючий на цїли розширяти знанє і просьвіту в нашій суспільности, а тим самим розширяти і єї сьвітогляд, так ще нинї дуже вузонький задля браку більшої і глубшої просьвіти.

„Народна Часопись“ буде й дальше виходити під тими самими услівями, що доси. Нехай же наші люди користають з того добродійства, що Вис. Правительство видає в їх інтересї так дешеву часопись щоденну, та не жалують тої дрібнички, за котру через цїлий рік дістають крім всїляких вістий, ще й таку масу всїлякого повістевого і научного материялу, за котрий в иншім случаю прийшлось би дорого заплатити. В иньших краях зрозуміли би добре і оцїнили би вагу сего. Маємо повну надію, що й наша суспільність се вповнї зрозуміє і оцїнить та відповідно до того й буде поступати

☞ **Цїна передплати подана в заголовку.**

Вісти полїтичні.

(Парляментарна ситуация в Австриї і на Угорщинї. — Капітуляция Порт Артура).

Чи зміна кабінету змінить і ситуацию парляментарну, се поки що трудно зовсїм рішучо сказати; але коли повірити чуткам, які від якогось часу ходять, можна би припускати, що на щось подібного заносить ся. „Slav. Corr.“ доносить, що президия ческого клюбу, зложена з послів Пацака, Страньского і Крамаржа, була перед полуднем у президента міністрів д-ра Ґавча, щоби вислухати его заяву. Відтак ті самі посли конферували з міністром-краяном д-ром Рандою. Вчера вечером знов мав бути на конференцїї у д-ра Ґавча проводир словіньскої опозициї др. Шустерсич. Факт сей єсть о стілько важний, що Чехи зробили умову зі Словінцями, після котрої одні без других не відступлять від обструкциї. Розходить ся отже о то, щоби спонукати Словінцїв до відступленя від обструкциї і тим способом дати Чехам можність то само зробити. Також і проводирі німецких партий конферували вже з д-ром Ґавчом. Отже як видимо, роблять ся заходи в цїли зміни парляментарної ситуациї, але чи они увінчають ся успіхом, се годї нинї вже знати.

Вчера відбуло ся засїданє угорскої палати послів, а президент міністрів ґр. Тіса подав до відомости, що нинї буде сесия закрита в троновій сали троновою бесїдою короля. На то заявив Кошут, що уважає своїм обовязком звернути увагу на то, що в цїлім краю панує обава що до того, чи король розвяже парлямент в станї ex lex. В краю зазначує ся таке заворушенє, якого не було від 1848 року. Бесїдник остерігав перед розвязанєм парляменту яко кроком незаконним. Серед страшенного крику заявив ґр. Тіса, що міністерство єсть одвічальне; оно дало королеви ту раду і бере одвічальність на себе. Остаточно по перерві закрито засїданє серед загального заколоту і крику.

---

2)

Дїти пусти.

(З мадярского — Стефана Темеркенього).

(Конець).

Кожду живу зьвірину можна украсти — з вимком вівцї або коня; бо овець взагалї не краде ся, лише „жене ся“, а й конї не крадуть ся, лише їх „відпинають“. Але ріжниця між обома — очивидно на пустї — велика. Украдені вівцї жене ся цїлком просто в ночи з череди сплячого вівчаря і відтак в сусїднім селї прилучає ся їх до своїх власних. З конем инакше. Насамперед то хороше, велике зьвіря і має свій „пашпорт“, так само, як чоловік свою метрику; его крок полишає слїди в намулї придорожних ровів, в болотї пільної стежки, а продати его — так на борзї — також трохи тяжко і небезпечно.

В зимі красти конї цїлком неможливо; слїд в снїгу зараз всьо зрадить. І на веснї тяжко, бо тодї на полях повно людий, що орють, сїють або ходять по пустї за орудками. В лїтї також зле; всї проходи замкнені тодї житними ланами, кукурузяними полями; там-туди годї утїкати. Столоченє збіже зрадило би, а до того — гріх був би їздити по житї.

Инакше в осени. В осени можна конї брати; осінь здаєть ся немов би сотворена на те, з своїм рідким болотом, замраченим небом, розлогими, безконечними стернисками, що не лишають нїякого слїду. В тій порі також все панує вітер; сильний осїнний вітер, що несе бурі, а що вітер дує, то можна наблизити ся до села і против вітру. То дає ту користь, що пси не можуть занюхати злодія. Крім того в кождій загородї в осени є й своє винце, від котрого відтак люди твердше сплять. Вітер виє, високі тополї шумять. Так складає ся всьо, аби для коноводів був найпригіднїйший час.

І тодї крадуть.

* * *

Візник вдовицї Шабо встає в ночи, десь коло другим півнїв, з постели, аби дати трохи сїна коням. Іде до стайнї, отвирає двері — і не застає нїчого і нїкого. Місця перед жолобами пусті, конї пропали. Чудесні конї! Особливо гнїдий зі звіздою на чолї, цїлу нивку хорошої пшеничної землї давали лише що тамтого тиждня за него! Паробок глядить як дурний на порожний жолоб. Гляди лиш, гляди! Конї щезли. — І саме тепер хотів він їм дати їсти.

Вкінци приходить до себе, вибігає на двір, здіймає рушницю з кілка і мов божевільний стріляє навмання в темну ніч. Він сам не знає, длячого то робить — але таки було то добре. Півперек мокрої стернї доносить ся тупіт копит і якийсь дзенькіт, немов би шаблї били о стремена. І не минає богато часу, а на подвіри задержує ся двох їздцїв, одїтих в плащі з каптурами; старший каже:

— Що стало ся, Ільку?

Мовчки показує паробок на порожну стайню.

На те складає старший жандарм плащ, злїзає з коня і ходить низько похилившись майже прикучнувши по подвіри.

— Був може хто вчера на подвіри обутий?

— Нї — відповідає паробок.

— Ну, то добре — каже старий і здоймає рушницю з плеча.

Другий, що сидить на кони, молодий Теофрас Ґуцї, питає:

— Маєш слїд?

Старий, що тепер рачкує по цїлім подвіри, все близше до воріт, воркоче:

— Маю.

І додає:

— Їдь за мною.

Так іде кільканайцять кроків дальше, відтак підносить ся, отирає заболочені руки о бік коня, всїдає і кінь рушає.

Молодший за ним; уїхали вже досить далеко, коли старий кличе до наймита:

— Карий кулявів — що?

А Ілько відповідає:

— Так!

Тепер сїдає старий ще вигіднїйше в сїдлї; то значить, що він вже цїлком певний свого.

— Потисни острогами! — командує Теофрасови.

Їзда переміняє ся в ґальоп і як вітер женуть оба в темну ніч. Болото розскакує ся з під кіньских копит і деколи видає ся, немов би один або другий пошпотнув ся на яку забуту в серпни кукурузу. Старий зсїдає раз, знов оглядає землю і піднимає з болота глиняну люльку.

Запалює сїрник і оглядає єї.

— Може єї пізнаєш! — питає Теофраса.

Судьба Порт Артура вже запечатана. Кріпость, під котрою від перших днів мая аж до кінця грудня плило море людскої крови, дістала ся остаточно в руки Японців. Повновластники з обох сторін підписали дня 2го січия о годині три чверти на 10 угоду в справі капітуляциї Порт Артура. Услівя капітуляциї в хвили, коли се пишемо, ще не звісті, але певно, що они не тяжкі, коли вчерашні вісти донесли, що Росияни приняли всі услівя, які їм поставили Японці, поробивши в них лиш незначні зміни.

Росийска залога мусїла переживати страшні послідні хвилї, коли ґен. Штессель, той неустрашимий борець, рішив ся остаточно здати ся Японцям на ласку і неласку. Кажуть, що найбільше до того кроку причинив ся брак муніциї для артилериї, хоч вже від кількох місяців обходжено ся з нею дуже ощадно. Здає ся, що не стало також і поживи, а що може найбільше доскулювало, то брак топлива, в часї, коли потисли сильні морози. Японцї від взятих в неволю Росиян довідали ся, що в кріпости брак муніциї і длятого розпочали бомбардоване ще з більшою силою, як перед тим. Ґен. Штессель ще тамтого тиждня пізнав, що не буде міг удержати ся, але очевидно все ще не тратив надії на поміч, аж остаточно дня 1-го січня скликав раду воєнну і заявив, що в виду того, що не видить можности дальшого удержаня кріпости, рішив ся на основі тайної інструкциї царя розпочати переговори в справі капітуляциї. Кажуть, що підчас тої наради прийшло було до сумних сцен. Ґенерали і офіцири не хотїли згодити ся на капітуляцию і домагали ся, щоби висадити цїлу кріпость разом з залогою у воздух. Штессель однак заявив, що вишле парляментарів до ґен. Ноґі і розпічне переговори капітуляцийні.

Перед тим ще одержав адмірал Вірен позволене пробовати втечи на тих торпедовцях, які ще лишили ся. Кілько було тих торпедовців і де они поділи ся, поки що не знати; здає ся, що деякі заплили до Чіфу, бо звідси доносять, що в слїд за тими торпедовцями заплыли до порту три більші японьскі контрторпедовці, але що росийскі торпедовці зараз розброїли ся, то японьскі контрторпедовцї знову відплили. Комендант одного з тих суден, капітан Карлов, розповідає, що Росияни онсгди ще самі висадили у воздух два свої форти положені близько зелїзницї а то задля браку войска і муніциї. Так само понищили они й тоті кораблї, котрі остаточно можна ще було направити; именно спалили они панцирники: „Ретвізан", „Полтава" і „Паллада" а „Севастополь" висадили у воздух.

А щож діє ся з балтийскою фльотою? Аґентия Гаваса одержала з Таматава на всхіднім побережу Мадаґаскару вість, що росийска ескадра під командою адмірала Рождественского станула в порті Сент-Марі. Стан ескадри має бути добрий мимо того, що она перебула сильну бурю поза рогом Доброї Надії. Чи кораблї „Орел" і „Ізумруд" дійстно так ушкоджені, що нездібні вже до дальшої борби і чи они одержали приказ вертати назад — не знати; потверджения сеї вісти доси нема. Де обертає ся ескадра під командою адмірала Фелькерзана і де она має сполучити ся з ескадрою Рождественского, також не знати. Але як би й не було, фльота росийска вже не направить лиха і не змінить судьби Порт Артура; противно, нещаслива битва з японьскою фльотою могла би лиш стати одним ударом більше для Росиї в сїй страшній війнї і так лиш доповнити катастрофу, яка постигла росийску фльоту на водах Тихого Океана.

Новинки.

Львів дня 4-го січня 1905.

— **Іменованя і перенесеня** в судівництві. П. Президент міністрів як управитель міністерства судівництва переніс радників краєвого суду: Льва Стефановича, начальника пов. суду в Залїщиках до Львова, М. Маєра, начальника пов. суду в Бірчи до Тернополя, Й. Огановича із Золочева до Львова, А. Негребецкого з Тернополя до Львова, а також іменував радниками краєвого суду судових секретарів Ігната Кубе і Й. Романовича у Львові для Золочева, А. Ясеницкого в Стрию для Коломиї, Зд. Олексиньского в Перемишли.

— **ВПреосьв. Митрополит** Андрей Шептицкий виїхав передвчера до Монахова, де его брат, посол до ради державної з більшої посїлости, перемиского округа, має піддати ся тяжкій операциї. Чи Впреосьв. Митрополит верне на сьвята Рождества до Львова, не можна на певно сказати.

— **Крадіж в суді.** До бюра судового офіцияла Палиньского в Новім Торзї вломили ся сими днями злодії, котрі отворивши столик, де був ключ від вертгаймівскої каси, в котрій містив ся інквізицийний фонд, забрали з неї 2.600 К готівкою. По довершеній крадежи злодії заперли касу і вложили ключ знов до столика. Підозрінми о крадіж суть Йос. Карась і Мария Бентковска, що свого часу відбували кару арешту і знали дуже добре розклад дому.

— **Конкурс** на три віна по 570 К з фондациї бл. п. Максимілїяна і Францїшки Семяновских оголосив Видїл краєвий для доньок бідних міщан всїх галицких міст і місточок з вимком Львова і Кракова. Реченець до поданя назначений до 28 лютого с. р. Льосоване відбуде ся 7 цьвітня у Львові без участи кандидаток.

† **Помер** Едв. Ігн. Тшемеский, властитель артистично-фотоґрафічного заведеня у Львові, дня 2 с. м., в 62-ім році житя.

— **Огонь** вибух вчеру по полудни в пасажи Міколяша у Львові. Згоріли зложені на поді аптичні зела. Огонь вскорі угашено.

— **Братоубийство.** В селї Ольшаницї, ліского повіта, убив сими днями 14-літний Йосиф Климець свого брата Михайла, коли послідний був в глубокім снї. Причиною злочину була месть за те, що убийник знущав ся над своїми родичами.

— **З вистави в Ст. Люї.** Після урядових виказів звиділо сьвітову виставу в Ст. Люї загалом 18,741.073 осіб. Між ними було много таких, що одержали дарові карти вступу. В порівнаню з париском і чікаґівскою виставою — в Ст. Люї було на виставі мало гостий. Виставу в Парижи в 1900 р. звиділо 28 міл. осіб, а в Чікаґо $27^1/_2$ міл. осіб. Остаточних рахунків з вистави в Ст. Люї ще не зроблено, але гадають, що недобору не

— То люлька червоного Кабока — відповідає молодий.

Треба знати, що червоний Кабок старий конокрад.

— Вже добре — каже старий добре настроєний. Знов всїдає на коня і знов командує:

— Потисни строгами!

Остроги закровавлені.... Нагле зпоміж подертих чорних хмар виринає місяць і обливає цїле поле своїм студеним сьвітлом. Вздовж рова попри гостинець женуть оба жандарми. Їх коні не дуже добрі, вскорі покривають ся потом, з їх писків спливає піна. Вітер свище понад їх головами і жене зівяле листє в їх гриви.

Від часу до часу глядить старий знов на землю і каже до молодшого:

— Тисни остpогами!...

І они тиснуть. Вітер стає чим раз сильнїйший, земля чим раз мякша, коні чим раз більше дишуть.

Нараз приказує старий:

— Приладь свою рушницю!

Тесфрас Ґуці здержує коня в розгоні, закидає на плече полу плаща і ремінь рушниці на грудях. Він лишає ся внаслідок того трохи позаду, бо старий полетїв ґальопом і коли Теофрас саме приладив рушницю до стрілу, летить попри него двох людий в широких полотняних штанах, один на кулїючім карім, а другий на славнім гнідім.

— Стій! — гримнув жандари Тесфрас Ґуці.

Ага! Стануть они задля него! Они женуть, женуть скорше як сухе листє, скорше як буря, мовчки серед тишини; один з них має перевішену через плече шкіряну торбу як гузарску аттилю.

Ґуцїому вже не лишає ся часу, кликати старого товариша. Стиснув лївим колїном свого коня, ударив з цїлою силою остpогами і коли кінь пустив ся ґальопом, попустив єму поводи, вхопив рушницю обома руками і на ново закричав своїм хрипким, грубим голосом:

— Стій, чортове племя!

При тих словах викидає нагле ноги наперед, а кінь, як почув остроги коло грудий, стає сейчас і дрожить як листок.

Мов із стали вилитий сидить тепер Теофрас Ґуці З розгуканого коня стало від разу покірне зьвіря, лагідне як корова, а на нім сидить, з напруженими раменами, з рушницею в руках, котрої дуло блищить сріблом в сьвітлї місяця, молодий жандарм.

— Гррр!... відзиває ся нагле гук вистрілу.

— Ой! — кричить хтось там далеко і біла стать паде головою наперед з сїдла в болото.

Тесфрас Ґуці стоїть на своїм попереднім місци, доки на ново не набє. Відтак тремтячи трохи зі зворушеня їде кроком на місце, задержує ся коло убитого, з сїдає з коня і обертає трупа лицем до сьвітла.

Коли він тим занятий, над'їздить старший жандарм і питає:

— Червоний Кабок?

Тесфрас обтирає болото з лиця убитого.

— Здасть ся, що не він.

І дальше обтирає.

Старий жде хвилю; може хлопець пізнав его тепер... Его кінь стає нетерпеливий. Він кричить гнївно:

— Ну, котрий же то драб?

Тесфрас обтер вкінци всьо болото з лиця убитого і піднимаючи обережно тїло, кладе его на своє власне сїдло.... Але коли тепер обернув ся до старшого жандарма, бачить той при сьвітлї місяця сльози в очах молодця.

Поводами привязує він трупа до коня і сховавши при тій роботі своє лице в тїнь кінського живота, каже глухим голосом:

— То мій отець.

І ведучи коня за узду, їде з небіжчиком до его загороди.

* * *

З тої причини помножили ся заруби на стовпі знов о один.

III.

Їзда Турца.

Коли привезе ся до колодія фіру дерева будівельного, аби він зробив з того віз, то не єсть цїлком певним, чи він зуміє то. Колодійство впрочім єсть ремеслом, якого тяжко вивчити ся. Але від малої дитини знає кождий цїлком певно, вже майже від уродженя, що треба раз умерти. На те приготовлює хлопця житє, житє, що робить з него насамперед сильного мужчину, а відтак починає его иишити, висисає его кров, ломить его кости, а вкінци убиває его. І так з поміж всїляких непевних річий одна певна: що ми всї помремо; бодай померли доси всї, що породили ся, з вимком старого Михайла Левая, що маючи вже сто пятдесять літ не помер, лише був убитий.

Він був би становив одинокий вимок, але то не могло бути, і він мусїв піти спати на тихе нїдро нашої спільної матери землї. Але нічого. То всьо одно. Треба зробити місце молодим і тому то цїлком не така дивна річ, як

буде. Виставові будинки, оцінені на 16 міл. долярів, продано за 386.000 дол.

— **Обережно з анґлійскими плястрами.** Недавно приключив ся в Варшаві случай затроєня крови в руці від анґлійского плястра, приліпленого на рану. З тої нагоди пише один з тамошних лікарів отсї замітки: Часи славетної лікарки — паутини — минули, кредит еї пропав безповоротно, а тимчасом еї рідний братчик — в затроюючім значіню — анґлійский плястер удержав свою повагу ще доси і тїшить ся загальною симпатиєю, хиба тому, що плястер є „анґлійский“. Передовсїм материял, уживаний до его виробу, не є такий чистий, якби кому могло видавати ся. До того ще на вогкости плястер розмокає і дуже добре приймає на собі всякі бацилї і бактериї, а тимчасом плястер має хоронити рану перед закаженєм. Коли наука ствердила, що ті плястри небезпечні для людского здоровля, то належало би їх перестати уживати, тимчасом дїє ся противно, бо тоді не стало би... штучних перчиків до окраси дївочого личка.

— **Від видавця музичного календаря на 1905 р.** н. Р. Зарицкого одержуємо се письмо: Рівночасно передаю на разї до рук комітету будови руско-народного театру у Львові з гори (100) сто корон, а то на рахунок сподїваного доходу з розпродажи музичних календарів. Всїх тих передплатників руских часописий, котрим я розіслав власним коштом календарі, прошу уклінно о звороти переказів, як також о аґітацию особливо між молодїжию в цїли розповсюднюваня мого незвичайно дешевого видавництва, а призначеного на так благородну цїль, як будова руского народного театру у Львові! Пригадуєсь, що в книгарнях календарів нема. Можна замавляти почт переказами (1 корона) виключно у мене. Для Львовян продають ся календарі в касї руского театру, в „Рускій Бесїдї“ і в сокільскім Базарі.

— **Для любителїв рускої музики.** Впр. О. П. Бажаньский, найстарший наш музик, автор перших руских опер: Довбуш, Маріїка, Весїлє, Уляна, Олеся і Біла циганка, написав і видрукував слідуючі твори: 1) Історія руского церковного пінія, цїна 1 К, 2) Малоруский музикальний народний тон, 1 К, 3) Руско-нар. поетична музикальна ритмика, 1 К, 4) Малоруска народна мельодика 2 К, 5) Руско-народна музикальна гармонія 2 К, 6) Руско-народна муз. опера 2 К, два послїдні твори з богатими нотними примірами і 7) Нова метода записуваня руско-народної мельодиї (а властиво се ясно і глибоко удокументована ріжниця межи старою системою руско-народної музики а новою системою темперованої західно-европейскої музики). У нас се доси одинокі твори о руско-народній музицї і всї ті цїнні твори (вартости 10 К) їх автор о. п. Бажаньский, бажаючи причинити ся до розширеня знаня руско народної музики, на поли котрої працює понад 40 лїт дає даром, доки накладу вистане, кождому рускому музикови, що хоче теоретично образувати ся, а також для бібліотек „Боянів“ і бурс — просить лише прислати одну корону на оплату почти під адресою: о. П. Бажаньский, Львів-Підзамче улиця Жовківска ч. 50 с. I пов. З сего дару скористали перемискі бібліотеки тов-а „Боян“, Руского дївочого інститута, Бурси гімн., Інтернату СС. Василіянок, за що складають сердечну подяку.

ТЕЛЕҐРАМИ.

Будапешт 4 січня. Нинї о год. пів до 11 відбуло ся в королївскій палатї торжественне закритє парляментарної сесиї престольною бесїдою.

Петербург 4 січня. Російска аґентия телеґрафічна доносить, що цар відкликав всї дальші ревії війск і верне до Петербурга.

Токіо 4 січня. Вчера наспіла тут телеґрама від ґен. Ноґі, в котрій він подає услівя капітуляциї Порт Артура. Між иншими сказано там: Всї російскі вояки, моряки і охотники а також і урядники державні, котрі належать до портартурскої залоги, дістають ся до неволї. Всї форти, батериї, кораблї воєнні і инші лодки, муніция, конї, цїлий материял воєнний, всї будинки правительственні і всї предмети, що суть власностию правительства, переходять в посїдане японьскої армії.

В виду хороброго опору, який армія російска ставила армії японьскій, позваляє ся офіцирам армії російскої і фльоти, а також урядникам армії і фльоти задержати біле оружє і власність приватну, о скілько она до їх житя безпосередно потрібна їм, і забрати з собою. Наведені повисше офіцири і урядники, котрі обовяжуть ся на письмі, що до кінця війни не будуть воювати против Японцїв, анї не зроблять нїчого, що було би против інтересу Японцїв, одержать позволенє вернути до вітчини. Кождому офіцирови сухопутної армії і маринарки позваляє ся забрати з собою одного слугу, котрий мусить так само на письмі обовязати ся словом чести, що не буде брати участи у війнї, а тоді буде пущений на волю. Підофіцири і рядові армії фльоти російскої можуть задержати свої мундури і мають зібрати ся разом зі своїми переносними шатрами і особистою власностию в місце, котре Японцї близше означать.

Чіфу 4 січня. В письмі до ґен. Ноґі каже Штессель: Маю 8000 людий залоги у фортах, з того 6000 може вести борбу. Коли мого предложеня не приймете, люди ті згинуть в борбі, але Ви будете мусїли пожертвувати в трое тілько людий.

Токіо 4 січня. Ґен. Штессель телеґрафував до царя з просьбою, щоби позволено офіцирам залоги порт-артурскої дати слово чести, що не возьмуть участи у війнї.

НАДІСЛАНЕ.

деякому видає ся, що чоловік мусить умирати. Всї минають ся, а лишає ся спомин; чим рухливійше було житє, яке хто вів, тим довше жиє він в споминах. Жив хто тихо, смирно, робітно, не згадує его майже нї один чоловік крім родини; але коли збивав тілько пороху, що від того других аж очи пекли, тоді говорять люди ще довго, переїзджаючи:

— Ось тут Стефі Вак сам один боров ся з трема жандармами.

А однако тепер вже всьо одно, чи він боров ся з трема чи з пятьма; тепер не поборовсь би він нї з одним.

Часом сумно щось такого подумати... що той хороший, сильний чоловік лежить вже непорушно — а кілько то хорошого тютюну виросло в послїднім роцї, що можна би его перепачковувати!

Той, про котрого говорили, не належав до людий живого спомину. Старий був тихої вдачі, як довго жив, а є й тепер, по смерти. Лучило ся так, що він одного дня замкнув очи. Не щоби занедужав, іменно небезпечно, лише на біль в крижах жалував ся деколи і говорив, що его морозить кождого рана так дуже, що аж серце в нїм теліпає ся. Але не все так було. Часом біль переставав на кілька тижднїв, а відтак знов появляв ся. Тоді він знов жалував ся:

— Не знаю, що менї знов хибує.

— Чому? — питала его жінка.

— Тютюн не смакує.

Ну, то вже поважна річ, а коли стрітить таке чоловіка, що нїколи не випускав люльки з зубів, то він добре зробить, коли видасть свої послїдні зарядженя. Бо що когось болять плечі від чогось і що серце в нїм теліпає ся від морозу, то всьо дрібниця супротив того, що люлька лежить на вікнї, бо він еї не хоче, а побіч неї капчук, а в столї добре стережені, хорошо виглаждені, жовтаві листки тютюну. То вже небезпечна річ. Бо коли чоловік не хоче вже люльки, то тоді не хоче він і чарки горівки рано, не хоче і вина, а що до страви, то нехай би жінка зібрала цїлу свою штуку, таки не зварила би нїчого такого, щоби ему смакувало.

І першою познакою Турцової смертельної недуги було то, що ему не смакував тютюн. Павло Турцо не був великим паном, лише звичайним собі мешканцем пусти і мав кусник поля, як раз так великий, щоби побудувати на нїм загороду. Єго назвище, то славне мадярске назвище, може тому дивувати; але в тім нїчого незвичайного: на пустї богато їх називає ся: Турцо, Сехені, Берчені, Ракоцї. Один займає ся тим ремеслом, другий иншим. Але всї суть добрими Мадярами.

Впрочім назвище тут нї при чім, умирати помимо того треба. Так було також з Павлом Турцо. Вечером ще говорив з своїми, заки положив ся в ліжко, бо зима найвідповіднїйша пора до того. Тоді іде ся вчасно спати, аби не уживати за богато сьвітла; і хлопець іде скоро до стайнї; всї кладуть ся. Тої ночи умер Павло Турцо, не промовивши нї слова, не сказав навіть тілько, як: вже конець. Аж рано побачили то, коли его будили, а то показало ся даремним, бо він був мертвий.

(Конець буде).

— **„Краєвий Союз кредитовий“** видав для руских товариств кредитових потрібні друки і продає їх по отсих цїнах:

1. Книга довжників	. . . аркуш	по	10 сот.
2. Замкненя місячні 2 штуки	. .	„	5 „
3. Інвентар довжників	. аркуш	„	5 „
4. „ вкладників	. „	„	5 „
5. „ уділів	. . . . „	„	5 „
6. Книга головна	. . . . „	„	10 „
7. „ ліквідацийна	. „	„	10 „
8. „ вкладок щадничих	„	„	10 „
9. „ уділів членьских	„	„	10 „
10. Реєстр членів	. . . . „	„	10 „
11. Зголошеня о позичку	штука	по	2 „
12. Виказ умореня позички	„	„	2 „
13. Асиґнати касові	. . . „	„	1 „

Купувати і замовляти належить в „Краєвім Союзі кредитовім“ у Львові, Ринок ч. 10 I. поверх.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий

З друкарнї В. Лозиньского, під зарядом І. Недопада. (Телефона ч. 527).